

ציוני התלמידים במדעים ובמתמטיקה - מצב חירום לאומי

תוצאות מבחני ה-TIMSS, ביחד עם תוצאות מבחני ה-PISA, מצביעות על כך שלא רק שהאיכות הממוצעת של תלמידי ישראל יורדת - אלא שגם שהפערים גדלים וששכבת המצטיינים הולכת וקטנה. כדי להתגבר על המשבר הגדול שאנו מצויים בו יש לבנות תכנית חומש אסטרטגית לקידום הוראת המדעים בישראל

אריאל היימן / 6 בדצמבר, 2024

ההיי-טק והמדע הם מנועי הצמיחה והתשתית הכלכלית של מדינת ישראל בעשרות השנים האחרונות. סטארט-אפ ניישן, קוראים לנו בחו"ל. הצעירים המצטיינים שלנו מפליאים ביכולותיהם והמצאותיהם. אבל כדי להמשיך בכך אנחנו זקוקים לא רק לגאונים אלא גם לשכבת מצטיינים גדולה נוספת שתמשיך לסחוב את העגלה הזו קדימה באותה מהירות לפחות.

השבוע התפרסמו תוצאות מבחני ה-TIMSS, שיחד עם תוצאות מבחני ה-PISA מצביעות על כך שלא רק שהאיכות הממוצעת של תלמידי ישראל יורדת, אלא גם שהפערים גדלים וששכבת המצטיינים הולכת וקטנה. הכתובת הייתה על הקיר כבר מזמן ואף אחד לא הופתע. הדברים תואמים לצערנו את המסקנה לגבי חוסר עתיד גדול באנשי היי-טק, כפי שקבעה ועדת פרלמנטר.

בימים אלה יש הרבה סיבות לדאגה, והנה אנחנו מוסיפים סיבה נוספת לדאגה אמיתית לגבי עתידה של מדינת ישראל. אלא שבמקרה הזה יש פתרונות, בין השאר גם אלו שגובשו והוצעו בעקבות עבודתה של ועדת החינוך של המועצה הלאומית למחקר ופתוח (שכותב שורות אלה עומד בראשה). תפקידה של המועצה (המולמו"פ) הוא לייעץ לממשלת ישראל ולמשרדי הממשלה בכל תחומי המחקר והפיתוח שאינם ביטחוניים. המועצה ממונה על ידי נשיא המדינה, ובראשה עומד פרופ' פריץ לביא, לשעבר נשיא הטכניון.

יש חוסר עצום של מורי מדעים בבתי-הספר (הרבה מעבר לחוסר הכללי במורים), שיש מספר נמוך ביותר של סטודנטים במכללות להכשרת מורי מדעים, וכי כ-70% מאלה שכבר עברו את ההכשרה להוראת מדע לא נקלטים כלל במערכת

במסגרת עבודת הוועדה למדנו, בין השאר, כי יש חוסר עצום של מורי מדעים בבתי-הספר (הרבה מעבר לחוסר הכללי במורים), שיש מספר נמוך ביותר של סטודנטים במכללות להכשרת מורי מדעים, וכי כ-70% מאלה שכבר עברו את ההכשרה להוראת מדע לא נקלטים כלל במערכת. יתרה מכך, כמעט 40% מהמורים למדעים הם בני למעלה מ-50, ומכלל הנתונים ניתן להסיק שתוך פחות מעשור מדינת ישראל תהיה ללא מורים למדעים. בנוסף, רמתם המקצועית של המורים נמוכה יחסית, ודי אם נציין שבעוד שדרישת משרד החינוך היא שמורה למדעים יהיה לפחות בעל תואר ראשון, אזי בפועל רק כמחצית הם בעלי תואר שכזה. אפשר להמשיך ולהציג את הנתונים אך התמונה ברורה.

...

ד"ר אריאל היימן הוא ראש ועדת החינוך המדעי, המועצה הלאומית למחקר ופתוח (מולמו"פ) וחוקר בכיר במכון למחקרי ביטחון לאומי

למאמר המלא:

<https://www.ynet.co.il/news/article/hk2f1oynje>